

VPF introduceert Premium en Optimal beren op Agribex

Professor Filip Abraham, hoogleraar internationale economie aan de KUL en Vlerick, vroeg zich in het handelsblad De Tijd af wat nog zal overblijven van het Belgisch karakter in het fusiebedrijf van AB InBev en SABMiller. De reputatie van het Belgisch bier en z'n brouwerstraditie was volgens professor Abraham de enige kans om dit Belgisch karakter in de nieuwe onderneming te bestendigen. Puur economisch gezien schept zo'n historische voedingsbodem enkel economische waarde als producten en diensten van het bedrijf blijvend gekoppeld kunnen worden aan de reputatie van een land of streek. Internationale studies, zo zegt hij, tonen immers aan dat zulke reputatie-effecten voor bedrijven én landen substantieel en duurzaam kunnen zijn. Denk maar aan de kwaliteitsreputatie van Duitse auto's, Zwitserse uurwerken en Franse wijn. Voor wat België betreft zijn er de klassieke voorbeelden van het bier en de chocolade. In de landbouw hebben we recent gezien dat na het melamine schandaal in de babyvoeding, de Chinezen massaal de Nederlandse babymelkpoeder gingen opkopen in de detailhandel. Uit onderzoek blijkt dat het zuivelimago van Nederland en een reputatie qua voedselveiligheid aan de basis ligt van deze miljoenenhandel.

Als we nu kijken naar de genetica van onze landbouwhuisdieren, moeten we vaststellen dat België een uitgesproken reputatie heeft opgebouwd wat betreft karkaskwaliteit. Denken we hierbij maar aan het Belgisch Wit Blauw rund, de Beltex bij de schapen en uiteraard aan de Piétrain bij de varkens. Bij de Europese verwerkende vleesindustrie hebben Belgische karkassen het imago een hoog uitsnijrendement te hebben. In de handel zijn dit vooral de hoge slachtrendementen, en bij de consument is dit het lage aandeel visueel vet, en daarmee het gezond karakter van het Belgische vlees. Laat het duidelijk zijn dat we deze internationale reputatie doorheen de keten moeten koesteren en verder uitbouwen.

Als Belgen hebben we echter vaak de neiging om onze zwakke punten uit te vergroten en niet uit te gaan van de eigen sterkte. Voor wat het varkensvlees betreft weten we al jaren dat er een aantal nadelen vasthangen aan het hoge vleespercentage. Deze werden dan ook op meerdere niveaus aangepakt. Denken we maar aan het hoge vitamine E gehalte in de Belgische voeders, de eis voor heterozygote vleesvarkens in Certus, en de modernisering van wachtruimtes en verdoving in de slachthuizen. Zo zijn er nog tal van voorbeelden waar men via technologie en vakmanschap, in de keten, zich aangepast heeft aan de 'unique selling proposition' van onze vleesrijke rassen. Bij de omvorming van het Vlaams Varkensstamboek tot de Vlaamse Piétrain Fokkerij (VPF vzw) werd, in de werkgroep markt, dan ook duidelijk gesteld dat het Piétrain ras de unieke positie van het Belgisch varken dient te bestendigen door problemen aan te pakken via samenwerking in de keten. Dit zien we dan ook terug in de missie en structuur van het VPF.

Nieuwe predikaten op basis van marktsegmentatie

Deze ketenbenadering in het nieuwe fokbeleid van VPF werd recent toegelicht op de Varkensacademie in Rumbeke. Een belangrijk aspect hierin is de omvorming van de indeling van de afgeteste beren. Dit gebeurde vroeger op basis van de fokwaardeschatting die gebruikt werd voor de indeling van Elite-, Ster- en Testberen. Vanaf volgend jaar wordt deze indeling verlaten en worden de betere beren op basis van het nakomelingen onderzoek ingedeeld in een segment dat zich naar de gebruiker toe richt op efficiëntie (VPF OPTIMAL®) en een segment gericht op karkaskwaliteit (VPF PREMIUM®). Belangrijk hierbij is dat minimumvereisten qua karkas- en vleeskwiteit de 'unique selling proposition' van het Belgisch varken moeten bestendigen. Om voldoende dergelijke beren op de KI-centra te hebben werd reeds op 1 mei van dit jaar gestart met een uitgebreidere testwerking naast de 2 selektiemesterijen van Rumbeke en Scheldewindeke.

Daarnaast wordt bij jonge beren een afstammings-index berekend waarbij de dieren met een index boven het populatiegemiddelde het predikaat 'BELOFTE' toebedeeld krijgen. Uit berekeningen is naar gekomen dat de voorspellende waarde van een dergelijke afstammings-index ten opzichte van de BPT (bedrijfsprestatie toets) driemaal beter aansluit met de fokwaardes op basis van het nakomelingen onderzoek van dezelfde beer. Deze nakomelingenindex kan immers pas berekend worden als de beer minimum één jaar in productie is op het KI-centrum. Verwacht wordt dat bij integratie van een hervormd programma rond de BPT de voorspellende waarde van de afstammings-index tot 4 à 4,5 maal hoger zal zijn ten opzichte van de huidige BPT. Ook de uitgebreidere testwerking zal bijdragen aan een hogere betrouwbaarheid bij de beloften. Er wordt dan ook verwacht dat de vraag naar BELOFTE beren bij zeugenhouders en KI-centra zal stijgen waardoor de Piétrain fokkers gestimuleerd zullen worden om enkel nog afgeteste fokberen te gebruiken met top-indexen (VPF OPTIMAL PRIME®), die zowel qua karkaskwaliteit, voederconversie als groei het neusje van de zalm zijn in de populatie.

Last but not least zullen KI-centra financieel beloond worden indien ze een beer met een minder goede prestatie in het nakomelingen onderzoek (die bijgevolg geen predikaat kreeg) snel vervangen door een BELOFTE beer. Op deze manier wil VPF niet alleen de genetische vooruitgang bij de fokkers een boost geven, maar ook het gemiddeld niveau van z'n beren op de KI-centra snel verhogen. Dit zal niet alleen leiden tot het rechtstreeks creëren van waarde bij de Vlaamse commerciële varkenshouder, maar zal ook de hoger beschreven reputatie-effecten van ons varkensvlees in het buitenland bestendigen.

Gouden Piétrain award voor de laatste maal?

Op basis van de prestaties van nakomelingen van Piétrainberen in de selektiemesterijen worden er in het BLUP-programma met behulp van het fokdoel via economische gewichten voor groei, voederconversie en karkaskwaliteit een fokwaardeschatting berekend van de beer. Ondertussen is het een traditie geworden om de beer met de hoogste fokwaardeschatting afwisselend op de landbouwbeurzen van Gent en Brussel te lauweren als 'Gouden Piétrain'. Aangezien men vanaf volgend jaar start met de indeling van de beren naargelang het accent op karkaskwaliteit of efficiëntie ligt, zal de award wellicht onder een andere formule uitgereikt worden.

De bloedvoering van de twee topberen in de lijst van dit jaar tonen meteen aan dat een aantal fokkers hun fokbeleid feitelijk reeds hebben aangepast aan de segmentatie van efficiëntie en karkaskwaliteit die we in de markt vaststellen.

Zo is de winnaar Siet van de Janshoek van fokker Gorssen-Berger, Kaulille een beer met een uitzonderlijk hoge fokwaarde voor groei (116 g/d beter dan het populatie gemiddelde). Dat dit geen toeval is ziet men onmiddellijk aan de vader Mickie van de Janshoek die een fokwaarde voor groei heeft van maar liefst 151 g/d. Echter ook moeders vader Nero ter Holand staat met een fokwaarde van 88 g/d bekend als een groei-vererver. Siet combineert dit genetisch groeipotentieel bovendien met een heel lage voederconversie (-308) en een goede karkaskwaliteit 7,9 punten. Dit resulteerde in een totaal index van 157,1 punten. Zo verwachten we dat nakomelingen van Siet excellente vertegenwoordigers zullen zijn van het VPF OPTIMAL® segment.

Siet staat momenteel bij eigenaar CV Varkenszorg, Kaulille en won nipt van de beer Super van fokker/eigenaar Luk Vermeiren, Rijkevorsel.

Super heeft echter een heel hoge fokwaarde voor karkaskwaliteit (21,3 punten) en eerder een matig tot goede voor groei (29 g/d). Ook hier zien we een duidelijk patroon in de bloedvoering via de fameuze fokmoeder Noppa. Vorig jaar was het immers een andere zoon van Noppa, Robert die de gouden Piétrain won met een erg vergelijkbare fokwaarde. Deze

was voor karkaskwaliteit met 24,3 punten zelfs nog iets hoger. Een volle broer van Robert, Robbe staat nu op de tiende plaats met een fokwaarde voor slachtkwaliteit van 23,7 punten, maar met een duidelijk lagere fokwaarde voor dagelijkse groei. Het wordt bovendien uitkijken naar de index van de derde broer Rob die bij de eerst komende berekening in januari 2016 een fokwaarde zal krijgen. Ook op basis van de eerste slachtgegevens zien we een gelijkaardig beeld. Een vierde halfbroer en tevens zoon van Noppa, Pas bemachtigde reeds in 2012 de tiende plaats in de hitlijst met een fokwaarde voor slachtkwaliteit van 8,5 punten boven het populatiegemiddelde en 48 g/d voor de groei. Wat echter opvalt aan deze 4 zonen van Noppa is dat de voederconversie systematisch heel laag zit (gemiddeld 253 gram onder het populatiegemiddelde), wat maakt dat deze beren het telkens heel ver schopten in de hitlijsten en naar de toekomst verwachten we dan ook dat de nakomelingen van deze bloedlijn uitstekende vertegenwoordigers zullen zijn van het VPF PREMIUM® segment.

Een speciale vermelding, in het aanhouden van een fokbeleid gericht op een specifiek marktsegment, verdienen ook Dirk en Véronique Gantois uit Oudenburg die met Sable, Sac en Sadam van het Rozenhof drie broers hebben in de hitlijst die Elite beer werden, telkens met een heel hoge fokwaarde voor karkaskwaliteit (respektievelijk 23,6/22,3 en 17 punten). De beer Sable van het Rozenhof werd verdienstelijk achtste in de huidige hitlijst.

Programma varkensprijskamp en -veiling

De varkensprijskamp vindt plaats op donderdag 10 december in Hal 1 en vangt aan om 10 u. In totaal werden er 72 Piétrainberen ingeschreven. In de namiddag worden een 30-tal beren geveild. De keuring van de I+beren voor de veiling begint om 13u30, de veiling zelf start om 14u00.

Tabel 1: VPF top tien van de afgeteste VPF-Piëtrainberen met de hoogste fokwaardeschatting in 2015

NR	BEER	NAK	DG	VC	SLKW	INDX	RIH	EIGENAAR
1	SIET VAN DE JANSHOEK	24	116	-308	7,6	157,1	0,856	C.V.VARKENSZORG
2	SUPER	18	29	-308	21,3	156,6	0,843	VERMEIREN LUK
3	SIGAAR VAN WEELDE	24	72	-165	17	150,1	0,848	BAX LUC
4	STEYN VAN DE JANSHOEK	23	45	-221	13,5	142,2	0,861	COMAV CV-KI BEVEL
5	SUPERO V'T VOGELTJE	21	51	-234	8,2	139,2	0,85	GCV KI CENTRUM CORNETTE DOMIEN
6	SERCU TER LEEN	28	46	-170	15,7	139,1	0,874	K.I. CLINCKE BART & PAUL
7	SINNO VAN WEELDE	23	73	-226	3,6	137,1	0,857	COMAV CV-KI BEVEL
8	SABLE VAN HET ROZENHOF	18	-2	-134	23,6	136,8	0,842	KI CENTRUM OUDENBURG
9	RITLÉ VAN 'T LINDENERF	27	3	-218	14,8	136,8	0,871	DE WISPELAERE CHRIS
10	ROBBE	24	-41	-184	23,7	136,1	0,866	VERMEIREN LUK

Legende Lijst Mesterij Indexen

NAK : aantal onderzochte nakomelingen in combinatie met een F1-zeug

DG : afwijking op de gemiddelde dagelijkse groei (g/dag) ten opzichte van het populatiegemiddelde (cijfer boven nul is gunstig)

VC : afwijking op de gemiddelde voederconversie (g voeder/kg gewichtstoename varken) ten opzichte van het populatiegemiddelde (cijfer onder nul is gunstig)

SLKW : afwijking op de slachtkwaliteit (in punten) ten opzichte van het populatiegemiddelde (cijfer boven nul is gunstig)

INDEX : globale fokwaardeschatting uitgedrukt in een index van gemiddeld 100 en variërend tussen 0 en 200 met een spreiding van 20 (cijfer boven 100 is gunstig)

RIH : betrouwbaarheid van de gegevens: onbetrouwbaar=0, zekerheid=1

Berekeningen met behulp van een diermodel volgens het BLUP-systeem